

**Inatsisartunut aaliangigassiaralugu siunnersuut; Naalakkersuisut
pisussaaffilerneqassasut naalagaaffimmi oqartussaasunut piunasaqaateqassasut
Kalaallit Danskit Nunaanni inuiattut ikinnerussuteqartut akuerineqarnissaat, tassani
tunnavigineqassaaq Inuiaat Ikinnerussuteqarneranut isumaqatigiissut (FCNM)
aammalu Europami oqaatsit aaliangersimasut imaluunniit inuiaat ikinnerussuteqartut
oqaaserisamikkut ikinnerussuteqarnerannut angerfigeqatigiissut (Sprogpagten).**

Kuno Fenckerimit saqqummiunneqartoq

pillugu

siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut

Inatsisinut Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini kingullermik inuttarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut, siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Hans Enoksen, Naleraq, (Emanuel Nûkomut sinniisussaq)

Inatsisartunut ilaasortaq Pipaluk Lyngø, Inuit Ataqtigiiit (Harald Biancomut sinniisussaq)

Inatsisartunut ilaasortaq Aasi Chemnitz Narup, Inuit Ataqtigiiit

Inatsisartunut ilaasortaq Kuno Fencker, Siumut

UPA2023-mi ulloq 3. majimi siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut mi-
sissorpaa.

Siunnersuutip imarisaa siunertarisaalu

Ilaatigut Nunani Ikinnerussuteqartut akuerineqarnissaat pillugu Europami Siunnersuisoqtigiiit
Tunnaviusumik Isumaqtigiiissutaat aammalu Nunat immikkoortuini Oqaatsit pillugit Europa-
mi Isumaqtigiiissut naapertorlugit kalaallit Danmarkimiittut ikinnerussuteqartut akuerineqar-
nissaat pillugu naalagaaffiup oqartussaasuinut kaammattuuteqarnissamut Naalakkersuisut
siunnersuut naapertorlugu peqquneqassapput. Siunnersuutikkut siunertarinearpoq kalaallit
oqaasiisa kulturiatalu siuarsarneqarnissaat kiisalu kalaallit Danmarkimiittut inatsisitigut
illersugaanissannik qulakkeerinninnissaq.

Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Nunani Ikinerussuteqartut akuerineqarnissaat pillugu Europami Siunnersuisoqatigiit Tunngaviusumik Isumaqatigiissutaat aammalu Nunat immikkoortuini Oqaatsit pillugit Europami Isumaqatigiissut naapertorlugit kalaallit Danmarkimiittut ikinerussuteqartut nalunaarutiginiissaannut pisinnaatitaaffeqarnatik Naalakkersuisut siullermeerinninnermi oqaatigaat. Taamaattorli kalaallit Danmarkimi najugaqartut ikinerussuteqartut akuerineqarnissaannik naalagaaffimmi oqartussaasunut, Inatsisartuni amerlanerussuteqartut tamanna kissaatigissappasuk, Naalakkersuisut kaammattuuteqarsinnaapput.

Aammattaaq kalaallit Danmarkimi nunasisimasut kiffaanngissuseqarlutik namminneq aalajangiisinaanertik aallaavigalugu taamatut ikinerussuteqartut akuerineqarnissamik suliniuteqarusunnerlutik namminneq aalajangigassarigaat Naalakkersuisut oqaatigaat. Tamanna aamma Nunani Ikinerussuteqartut pillugit Tunngaviusumik Isumaqatigiissummi artikel 1-imut naapertuutissaq:

”Inuk kinaluunniit nunami ikinerussuteqartuniittoq kiffaanngissuseqarluni taamatut ikinerussuteqartunut ikinerussuteqanngitsunulluunniit peqataarusunnerluni nammineerluni aalajangiisinaavoq aamma pisinnaatitaaffinnik taakkuninnga toqqaanerit imaluunniit iliuseqarnerit toqqaanermut tassunga attuumassuteqartut iluaqutaanngitsunik malitseqassanngillat.”

Taamaattumik naalagaaffimmi oqartussaasunut kaammattuuteqannginnermi kalaallit danmarkimiittut peqatigiiffiisa taakkulu assigisaasa ersarissumik ikinerussuteqartut nalunaarutigineqarnissaminnik kissateqarnerisa uppersaasikkamik takunissaat Naalakkersuisunit siunnersuutigineqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik imaattumik saqqummiussipput:

Naalakkersuisut Danmarkimi kalaallit peqatigiiffii taakkulu assigisaat tusarniaqqullugit, taakkulu akuersippata, Nunami ikinerussuteqartut pillugit tunngaviusumik Isumaqatigiissut (FCNM) aamma Nunap immikkoortuini oqaatsit imaluunniit ikinerussuteqartut oqaasii (Oqaatsit pillugit isumaqatigiissut) Europami isumaqatigiissut tunngavigalugit naalagaaffimmi oqartussaasunut kalaallit Danmarkimiittut ikinerussuteqartut akuerineqarnissaannik kaammattoqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut partiit akornanni assigiinngitsunik isumaqarfigineqarpoq.

Ikinnerussuteqartut akuerisaanerup iluaqutissartai kiisalu ajoqutissartaqarpat taakku suuneri aammalu kalaallit Danmarkimiittut ikinnerussuteqartut akuerisaanissaq tapersersorneraat misissorneqaqqaartariaqartoq IA-mit kissaatigineqarpoq.

Eqqartorneqartut, tassalu kalaallit Danmarkimiittut pisariaqartitsinerat misissoqqaarneqassasoq Demokaatinit aamma kissaatigineqarpoq kaammattuutigineqarlunilu ataatsimiititaliami suliarineqarnerani qiutinneqarluni tulluurtuunnginnersoq allannguutissamik siunnersuuteqaraanni, kalaallit Danmarkimiittut uani suliniarnermi akuutinneqarnissaannut qulakkeerisussamik.

Kiisalu Atassummit oqaatigineqarpoq nalaaffimmi innuttaasutut naligiimmik pineqarnissaq aalajangiisusooq. Akerlianik ikinnerussusilittut pisinnaatitaaffeqalernissaq kinguariaatitut isigineqarsinnaavoq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Ataatsimiititaliamit pingaaruteqartut isigineqarpoq, ikinnerussuteqartut akuerineqarnissaq pillugu aalajangiineq aatsaat pisinnaasoq tamanna kalaallit Danmarkimiittut akornannit kissaatigineqarpat. Taamaalilluni kalaallit Danmarkimiittut siunnersuummut qanoq isumaqarnersut misissussallugu pingaaruteqarpoq.

Ikinnerussuteqartut akuerineqarnissaq naalagaaffimmi oqartussaasut susassaqarfigimmassuk taamatut misissuinerup naalagaaffimmi oqartussaasunit ingerlanneqarnissaa pissusissamisussasoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Taamaattumik allannguutissatut siunnersuummik taakku eqqarsaatigineqarnissaannik qulakkeernittumik saqqummiussinissani ataatsimiititaliap kissaatigaa.

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutit piviusunngortinneqarneranni aningaasaqarnikkut allaffisornikkullu kingunerisassat siunnersuutip tungavilersuutitaani nassuiaatigineqartassasut Inatsisartut suleriaasianni § 33, imm. 1-imi allassimavoq.

Tamanna naapertorlugu siunnersuutit piviusunngortinneqarneranni aningaasaqarnikkut kingunerisassat siunnersuutini marluusuni matuma kinguliani allassimasutut allanneqarsimasut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Siunnersuut Danskite Naalagaaffiata susassaqarfianiimmat annertunerusumik aningaasaqarnikkut allaffisornikkullu Kalaallit Nunaannut kinguneqarnaviangilaq. Illuatungeriilluni suleqati-

giilernissap allartisarnissaata tungaanut allaffissornikkut ukiup aaffaanik suliaqarnermik naleqartussaassaaq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

- Ataatsimiititaliap **isumaqatigiittup** allannguutissatut siunnersuut imaattoq saqqummiuppaa:

Inuiaat Ikinnerussuteqarnerannut isumaqatigiissut (FCNM) aammalu Europami oqaatsit aalajangersimasut imaluunniit inuiaat ikinnerussuteqartut oqaaserisamikkut ikinnerussuteqarnerannut angerfigeqatigiissut (Sprogpagten) naapertorlugit kalaallit Danmarkimiittut ikinnerussuteqartut akuerineqarnissaat anguniarlugu kalaallit Danmarkimiittut akornanni taamatut akuerineqarnissamik kissaateqartoqarnersoq misissoqqullugu naalagaaffimmi oqartussaasunut kaammattuuteqaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffisassaattut siunnersuut.

Ataatsimiititaliap taama oqaaseqaateqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinniluni siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Anders Olsen
Siulittaasoq

Hans Enoksen

Pipaluk Lynge

Asii Chemnitz Narup

Kuno Fencker